

לבדם, היה עלי להרים אותם, להעבירם מחקרתם, לחזור אל העדר ולהעביר אותם את אותו המרחק, בינתיים ירד הלילה ואני שיהמשק יצאו לחפש אותי. ייתכן שדאגו לעדר יותר מאשר לי..."

החיבור הצליח. הנער זכה לשבחים, זו הפעם הראשונה בחייו. הדבר עשה עליו רושם עמוק. הוא הבין שזו הדרך לרכוש את ההערצה ואת ההכרה הציבורית בגדל לוחו, שהנער המופרע נכסף אליהן. הילד ייגאל מוסינזון החליט להיות סופר, ויהי מה.

סוכר אכזר כשק

"משהו לא עמד במבחן... תא זהה, החברתי, הקרוי מש"פחה, משום שבני הווג עו" שים שקר בנפשם, ואפשר זהו שקר שלא מדעת. איני מאמין שיש אדם בעולם, אדם חושב, מרגיש, שיש בו מעמקים ש" יוכל להפרות אדם אחד בל" בד. המשפחה הנורמלית היא משפחה של אנשים אשר ביק" שו להיחלץ ממנה. מי בבני" דה חדיפעמית, מי בבגידה ל"

בינתיים הצטרף ייגאל לקיבוץ. אחרי שהאיש בעל היהירות המופרות, שלא מצא לו ידידים, עבד בעבודות שונות מבלי להזיק מעמד אף באחת מהן. החליט למצוא מנוחה במשק, בו היה אחיו משה חבר מכובד.

ייגאל לא היה חבר אהוד. מינהגו לדבר על עצמו כעל גאון בלתי-מוכר, להקדיש את כל תשומת-לבו לעצמו ולהתייחס בא" דישות מוחלטת לזולתו, לא נתקבל בסבר פנים יפות בחברה הקיבוצית. גם תוכן סיפורי אפורים כשק עורר אירצון רחב. כי, כמו תמיד, לא הצליח מוסינזון ליצור עלילות חדשות מדמיונו. תחתן לקח סיפור ריישעורריות ומקרים טראגיים שונים, ש" קרו במשקים סמוכים, תיאר אותם. תוך שינויים קלים ושקופים. אולם מכיוון ש" נמנע עדיין מלהוציא לשוק את הכבסים של משק נען עצמו, נמחל לו הדבר.

בשבת השחורה נאסר ייגאל מוסינזון. ברבות הימים עזר לו הדבר לתאר את עצמו כגיבור המחתרתי. לחם אמין במשי" טר הבריטי. אך האמת היתה אפורה כשק: הגבר בעל הקול העמוק וההופעה הגבוהה המוגזמת לא השתתף מעולם בשום מיבצע. אך הוא ידע ליצור מסביבו רושם מחתרותי מובהק, כאדם המצוי בעניינים זמנתי

גם מעמדו המשפחתי השתנה. כמו גבר רים רבים, שבלבם מרכסיים רגשי-נחיי תות סמויים, הרגיש ייגאל תמיד כורח פנימי להוכיח לעצמו את גבריותו עליידי מחזור עצום של ידידות. באחד המקרים האלה התחתן, נכנס לחדר משפחה, עזב את אשתו כעבור שלושה חדשים. כעבור זמן מה התחתן בשנית. כמו כמעט כל גיבורי ספריו, לא מצא מוסינזון קביעות בחיי-משפחה. חובות משפחתיים היו מתחת לצרכיו של הגאון.

כל זה לא הגביר את אהבת המשק לחבר מוסינזון הצעיר. עוד לפני שפרצה מלחמת-העצמאות היה נראה כי הגיעה השעה לפרידה ממושכת. הוא שוחרר זמ" נית. האמתלה הרשמית: הופשה של הצי שנה לשם כתיבת ספרו השני, גם הוא בעל שם סמלי מאד: "מי אמר שהוא שחור. ייגאל ישב בנהלל על חשבון הקיבוץ, שנשם לרווחה.

כשפרצה המלחמה, כבר היה ייגאל מור סינזון דמות ידועה. בעיני הרבים, ובייחוד בעיני הרבות, סימל את הדור העולה של צברים, גבר כהלכה, לוחם המחתרתי, חלוץ בעל-הכרה, איש העמל והעבודה. רק מע" טים ידעו כי מאחורי אגדה זו עומד צעיר מופרע, אחוז רגשי-נחיתות, שחצן

בערבות הנגב מתנוצץ...

זינעה קרה כיטתה את גופו של (הילד) ירון. לא היתה זו זינעה כתוצאה מהריצה, היו אלה שוב הפחדים הישנים לפ" ני שמתחיל קרב. רק כאשר התחמקלע פוצח בנביחה קור לנית והרימונים מתפוצצים, אז עולה קצב הדם בעורקים ושוכחים את הפחד... כן, היתה תשובתו המפתיעה של ירון, כמובן שאני פוחד. וזה מובן וטבעי, אך אם ישנה חובה, מתגברים על הפחד... (חסמבה בקרבות רחוב בעזה, מאת ייגאל מוסינזון, עמוד 14).

ב ערבות הנגב, מתנוצץ הסל. בער" בות הנגב, איש מגן נפלו... בשום מקום לא שרו חובשי כובעי-הגרב שיר זה ביתר להט, בימים הגדולים של אביב 1948, כמו בגדוד הרביעי של חטיבת גבעתי.

זמרתו של מחבר "חסמבה", תוך הסתרת העובדות האפלות של חייו

ייגאל מוסינזון!

אורך כל ימיו, ומי — וזוהי הקטגוריה הארוכה ביותר — שכל ימיו לא היה בו העוז לתרגם את הזיתיו למע" שים... (דרך גבר מאת ייגאל מוסינזון, עמודים 87-86).

את גלגלי המאבק, כך נכנס לרשימת הר" חשודים, נאסר במאסרים ההמוניים שלכדו ברשתם מאות פחים מכל פשע. מוסינזון עצמו, שהיה בהחלט חף מכל פשע של מלחמה בבריטים, שוחרר במהרה.

כמעט חולני, שהיה קרוב לזילזול כמעט אחיד מצד חברי משקו וחבריו בחוג הסופי רים של השומר-הצעיר, איש שלא הסתכן מעולם בשום פעולה אמיתית של מחתרת כל שהיא. אחד האנשים שאהב אותו פחות

ד רכו של הסופר החרש לא היתה סוגה בשושים. הוא לא היה ילד מלא. כבר מראשית צעדיו חסר לו להלך טין הדמיון היוצר, קלות-ההבעה של אדם עמוק-רגש, המעצב את דמויותיו ומפיח בהן משפט חיוני שלו.

אולם כל אדם יכול להיות בעל-מלאכה בינוני בספרות, אם הוא מקדיש לכך את כל כוח רצונו. הוא יכול להשתלט על הטכניקה של הכתיבה, להחליף את כוחי היצירה בכוח-ההתמדה. בהעדר דמיון פור" רה, הוא יכול להעתיק דברים מן החיים, תוך שינויים קלים. אמנם, איש כזה לא יגיע לעולם לפסגות-התהילה, לא ירום לעולם את הציבור לשיאי החוויה הר" חנית. אולם כמו בכל שטח אחר, הוא יכול לטפס על השלבים הראשונים של המקצוע, להישאר כוח אפור.

ייגאל מוסינזון הצעיר עבד עבודה שחור" רה. יצירותיו היו אפורות כשק, לא עשו רושם על איש שקרא אותן. אולם הוא לא הירפה. במשך שמונה שנים רצופות כתב מחזה אחרי מחזה, מבלי שאף אחד מהם הוצג. מחזהו תמר ואשת ער עבר מבמאי לבמאי, החזר עליידי כולם בחינך סלחני. רק כעבור חמש-עשרה שנה, אחרי שייגאל כבר הצליח לפרסם את שמו בדרך כים אחרות, הוצג תמר בתיאטרון אוהל וירד במהרה מן הבמה.

המזל האיר לייגאל שוב במקרה. מפלגת השומר-הצעיר החליטה לטפח חוג של סופרים צעירים, שיאדירו את הפרסטיגיה של המפלגה. בטאונה, משמח, היה זקוק ליצירות. מוסינזון נודמן למקום, הגיש ל" אברהם שלונסקי סיפור בשם ליל שרב, אותו כתב במשך כמה ימי-מנוחה. אחרי שפטיש נפל על רגלו, שלונסקי פירסם את היצירה. שילם תמורתה שתי לא"י.

מאז היתה הדרך לעליה סלולה. מוסינזון הבין מיד שזה התלם בו כראי ללכת. בהברתם של משה שמיר, שלמה טנאי ובנימין גלאי כתב יצירות שקטות, שלא הרגישו איש, הוכיחו ברבים כי הצברים החדשים הם דור ממושע, המוכן ללכת בדרךני אבותיו, תמורת תשלום מתאים וסידורי נוחיות. האבות לא היו כפויי-טר" בה. ספריית-פועלים הזמינה אצלו ציורי סיפורים, הוציאה אותם בספר בשם אפור רים כשק — הגדרה קולעת מאד לרמתם ולתוכנם.

לפי פקודת בן-גוריון דוד בן-גוריון, שרק לעיתים נדירות ביותר ביקר בתיאטרון, זיכה את ייגאל מוסינזון בכבוד בלתי-רגיל: יחד עם צמרת מפא"י הוא הופיע להצגת הבכורה של המחזה "זרוק אותו לכלבים" שכתב מוסינזון, קיבל את המחזה במחאות-כפיים הפגנתיות. למעלה: ב"רגי בחברת מוסינזון בשעת ההפקה. למטה: שזר, ב"רגי ופולה מוזיאני-כ"ך.

בני הגדוד הזה התפארו בכך שהם "גדוד קרבי". כוונתם לא היתה רק שבני הגדוד משתתפים בקרבות. איוות הגדוד הזה היתה כי בשעת הצורך יוצא לקרב הגדוד כולו — על טבחיו ואפסניו, לשקיו ורביי-סמליו. כאשר יצא הגדוד בתנועת" איגוף גדולה אל מאחורי קווי המצרים באשדוד, ערב ההפוגה הראשונה, כמעט ולא נשאר במחנה אף איש אחד. החל בצ"רה המג"ד (כיום סגן הרמטכ"ל אלוף צבי צור) וכלה באחרון הפקידים במטה הגדוד, צעדו מאות אנשי הגדוד בטור עורפי אדיר אחד בחולות הרכים של חוף פלשת.

רק דברי אחד פגע בגאוה קרבית זו. נשמעו טענות כי קציני-התרבות של הגדוד אינו ממלא את תפקידו הקרבי כראוי. מטה החטיבה חיפש גבר אמיתי למלא את מקומו.

האיש שנשלח מן העורף למלא את התפקיד היה גבר גבוה, בעל קול עמוק ושופע בטחון עצמי. חיש מהר פשטה במחנה הגדוד השמועה כי ייגאל מוסינזון הגדול הפך לקצינת-רבות גדודי. החיילים שידעו כי מוסינזון כתב סיפורים נלהבים על רוח ההגנה וגבורת לחמיה, היו בטור חים כי מעתה ילך קציני-התרבות בראש הלוחמים.

הרושם הראשון היה מצוינו. ייגאל הר" פיע על הבמה במסיבה גדודית, נאם נאים יפה בו העלה על נס את עלילות הגדוד ורוח גיבוריו. הוא כבש בסערה את לב בנות הגדוד, עזר להרים את מוראל הב" חורים לקראת שעתם ההיסטורית: הקרב על נגבה.

עוד לפני שנפל הסגן הראשון על הקיר בוך הנצור, נטש הגדוד כולו את המחנה בעורף. מטה הגדוד, על בנותיו ואנשי שרותיו, תפס בית נטוש בכפר הערבי סואפיר, בטוח קצר מנגבה. מסביבו תפסו הפלוגות בסיסים קרביים. בנות, טבחים ואפסנאים חפרו שוחות.

חיש מהר הפך הכפר הנטוש לגיהנום. חיילי הגדוד יצאו ללילה-לילה לפעולות, נפלו בעשרותיהם. נגבה עצמה, והכפר הערבי הסמוך עיבדים, הפכו לשמות היס" טוריים. המג"ד עצמו עלה על אחד הגיי" פים של שועל-שמשון, עלה על עמדות המצרים, מפקד הפלוגה אריה קוצר הא" גדתי נהרג יחד עם האפסנאי הגדודי, משה וזנובר. בנות הגדוד הופצצו.

רק איש אחד חסר — הגבר היחיד בגדוד כולו, הוא לא הופיע במשלטים המופגזים, לא הגיע מעולם לנגבה הנצור רה, לא הראה את פניו אפילו בכסיס הקרבי. אנשים שחזרו לשעה קלה למחנה (המשך בעמוד 14)